Ч. 275 (13.820). Львів, неділя 14. жовтня 1934. Pocztową opłatę opłacono ryczałtem. Рік LV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло". Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Плянували другий атентат на короля в Парижі

СЕНЗАЦІЙНІ ЗІЗНАННЯ СПІЛЬНИКІВ АТЕНТАТЧИКА.

ПАРИЖ, 12. X ПАТ. Поліція заявила, що пашпорт арештованого мужчини у Фонтенеблю під прізвищем Сильвестр і Наліса має французьку візу з дня 28. вересня ц. р. Поліція арештувала двох людців в Анмас на швайцарськім кордоні, які мали пашпорти з прізвищами Бенеш і Новак. Бенеш уродився в Зарі 1903 р., Новак у Горіції 1900 р. Обя прибули до Швайцарії 28. вересня ц. р. з Італії. Здається, що арештовані прибули з Фонтенеблью. Бенеш признався, що в Парижі мешкав в однім готелі з Келеменом та що Новак і Наліс є тією самою особою. Оба арештовані Бенеш і Новак мали убрання з того самого париського магазину, де купив убрання вбивник короля Олександра.

Арештовані признались, що на випадок невдачного атентату в Марселі, мали повторити атентат у Парижі. Подали, що належали до тайної терористичної організації та є спільниками вбивника короля. Обох арештованих Бенеша і Новака, які мали чехословацькі пашпорти, відвезли до Парижа. Арештовані слабо володіють французькою мовою. Зізнають дуже обережно. Виявилося, що їхні пашпорти фальшиві. Всежтаки париська поліція переконана, що арештовані були спільниками вбивника короля, Келемена.

МИНУВШИНА ВБИВНИКА.

ПАРИЖ, 12. X. ПАТ. З Брюселі повідомляють, що вбивник короля Келемен проживав деякий час у Ліеж. Знало його багато хорватів, які працюють по фабриках. Келемен покинув Ліеж у травні ц. р. Також кількох вуглекопів з Югославії заявили югославянському консулеві, що знали вбивника.

АРЕШТУВАННЯ В ПАРИЖІ НЕ ПЕРЕВОДЯТЬСЯ.

ПАРИЖ, 12. X. ПАТ. Поліція перевела ревізії у Сен Дені, на передмістю Парижа в домівках і ресторанах, де сходяться еміґранти. Арештували трьох підозрілих людців і відвезли до Парижа. Підчас ревізії забрали деякі документи в італійській, сербській та хорватській мові, які кидають цікаве світло на підпольну пропаганду. Арештовано 12 людей.

ЗАПЕРЕЧУЮТЬ ВІСТКИ ПРО БОРОТЬБУ ХОРВАТІВ ЗІ СЕРБАМИ.

РИМ, 12. X. ПАТ. Добре поінформовані югославянські кола в Римі заперечують вістки італійської преси, начеб в Югославії дійшло до боротьби між сербами і хорватами. В цілій Югославії панує лад і спокій.

ОРДЕР ВРЯТУВАВ ЖИТТЯ.

ПАРИЖ, 12. X. ПАТ. Ген. Жорж одержав кілька ран. Одна куля поцілила коло серця. Стріл був би смертельний, але куля поцілила в сербський ордер, завішений на грудях генерала.

МІН. САРО ЗГОЛОСИВ ДИМІСІЮ.

ПАРИЖ, 12. X. ПАТ. Офіційний комунікат підтверджує вістку, що міністр внутрішніх справ Саро зголосив димісію. Одночасно з ним уступили Бертоан, директор тайної поліції „Сюрет Насіональ" і префект департаменту Буш-ді-Рон з осідком у Марселі Жуганно.

Виявилося, що директор тайної поліції Бертоан негайно по атентаті зголосив свою димісію мін. Саро. Одначе міністр димісії не приняв, тільки покарав гостріше, бо усунув його з уряду. Димісія мін. Саро викликала між послами широкі коментарі. Уряд димісію приняв. Реконструкція кабінету відбудеться щойно в понеділок. Міністром закордонних справ стане мабуть міністр Фляnден. Президент Лебрен відбув нараду з премієром Думерґом про зміни в уряді. „Евр" пише, що премієр Думерґ згодиться на основні зміни в уряді щойно тоді, коли матиме більшість у парляменті.

Wyciąg z protokolu wspólnego posiedzenia niejawnego Sąd okręgowy Wydział VI. karny we Lwowie, w składzie: wiceprezes S. O. Ł. Malicki, jako przewodniczący, S. O. T. Bęlaszewski i S. O. D-r L. Uworzak jako głosujący w sprawie konfiskaty Nr. 265 czasopisma pt. „Diło" z daty Lwów, dnia 1. październ. 1934. do Sygn. VI. 1. Pr. 516/34, na posiedzeniu niejawnem w dniu 6. październ. 1934 r. po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu okręgowego we Lwowie, postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 1. październ. 1934 przez Starostwo grodzkie we Lwowie, konfiskatę czasopisma pt. „Diło" Nr. 265 z daty Lwów, dnia 1. październ. 1934. zawierającego: 1). w artykule pt.: „Znowu zmenszennia ukrajinśkoho uczytelśkoho stanu" w całości wraz z tytułem 2). w artykule pt.: „Nowynky" w ustępie od słów: „czytaczi" do słów: „presy" — znamiona występku z art. 170 k. k., zarządzić zniszczenie całego nakładu i wydać w myśl §. 493 p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z 17/12 1862. Dz. p. p. Nr. 6 ex 1863 tj. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 zł. Uzasadnienie. Ogłoszenie drukiem wymienionych wyżej artykułów ma na celu szerzenie fałszywych wiadomości o rzekomo tragicznej sytuacji nauczycielstwa ruskiego w Polsce, a które to wiadomości mogą wywołać niepokój publiczny. Według §§. 487, 489, 493 p. k. oraz §§ 36 i 37 ust. pras. jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione. Przewodniczący: Ł. Malicki w. r. Protokulant: Wolański w. r. Za zgodność: Janowiec kier. sekret.

Одна занедбана ділянка

в нашій праці.

Львів, 12. жовтня 1934.

Недавно переглядали ми річник львівської „Ґазети Поранної" за минулий рік і в числі з 18. III. того органу, в статті про пок. львівського римо-кат. архиєпископа Більчевського, найшли в одному реченні такі підсумки його праці: „За управи Більчевського його стараннями й заходами повстало у Львівській Архидієцезії 21 нових парохій, 96 експозитур, 328 костелів і каплиць (з того 5 у Львові і на його передмістях) та около 130 захоронок". Всього того довершив архиєпископ Більчевський за неповних 25 літ, при чому на той час припала також велика світова війна коли про якенебудь будівництво нових костелів чи захоронок не можна було й думати.

Наведені тут цифри незвичайно багатомовні і вказують недвозначно на ту велич праці й енергії, яку пок. Більчевський і його окруження вложили в будову й розбудову станиць римо-кат. костела у Східній Галичині. Ті цифри є теж проречистим доказом на те, які величезні успіхи видала та праця.

Хотілосяб мати підсумки праці й наших церковних кругів за той самий час — хочби для простого порівнання. На жаль, такої статистики ніде не найдете. Знаємо певно тільки одно: вислідн праці наших церковних кругів не стоять у ніякій пропорції до вислідів праці римо-кат. костела на наших землях. Чому воно так — нехай на це дадуть відповідь компетентні церковні круги.

Як сумно стоїть у нас справа будови нових церков, зокрема у Львові, знаємо і до цієї теми ще не раз повернемось. У нинішній статті хочемо звернути увагу на справу, про яку у нас дуже мало пишуть і якою ще менше займаються, а саме на захоронки, на що таку пильну увагу звертав у своїй діяльности пок. Більчевський.

Скільки українських захоронок працює нині на терені Східної Галичини, нам не відомо. На всякий випадок не буде їх більше як сто, себто значно менше від того числа польських захоронок, які основано у нас за управи одного тільки архиєп. Більчевського. А скільки нових польських захоронок повстало у нас вже по смерти архиєп. Більчевського!

Щодо управи українських захоронок, то вони переважно в руках СС. Служебниць, які ще найбільше заслужилися для розвитку й розбудови

тих національних станиць. Поза СС. Служебницями ведуть у нас ще захоронки в кількох місцевостях інші жіночі черечі згромадження, а подекуди також світські учительки. Але всього того рішуче за мало.

Писати читачам „Діла" про вагу і значіння захоронок та їх ролю в національному житті не приходиться. Це річи вадто відомі, аби їх треба було розясновувати інтелігентним людям. Всеж таки звертаємо нині увагу, кого слід, на цю занедбану ділянку нашого життя і на потребу поширити сітку українських захоронок не тільки по всіх містах і містечках, але й по більших селах нашого краю.

А повести працю в напрямі поширення й розбудови сітки українських захоронок не так то тяжко — і тут саме розгортається вдячне поле праці перед усім нашим громадянством, зокрема перед нашим духовенством. Скільки то засібних, а бездітних подруж чи взагалі старших людей моглоб у нас записати своє майно на приміщення захоронки, якої виховавки зберігатимуть по всі часи вдячну память по фундаторах! Переконати тих людей про потребу й вагу такого легату — ось завдання українських тямучих громадян. Гадаємо, що при добрій волі можна неодно в цьому напрямі зробити, не занедбуючи очевидно і пропаганди серед широкого загалу в справі закладання й будови захоронок спільним громадським коштом.

При цій нагоді ще одна увага. Думаємо, що захоронку під проводом світської людини легше ввести в життя з уваги на звязані з цим невеликі кошти (захоронку під проводом черниць треба матеріяльно як слід забезпечити). Натомісць захоронка під проводом черниць є твором без сумніву тревалішим. Це повинні мати на увазі всі ті, що думають оснувати у своїй місцевості отсю преважну станицю для виховання молодого покоління і повести справу так, як на це позволять їм місцеві обставини і — найважніша річ — матеріяльні засоби.

Польща й охорона меншин.

У німецькому щоденнику „Дойтше Рундшав" у Бидгощі (Бромберг) появилася під повищим заголовком стаття д-ра У. Руксера, яка подає такий знаменитий історичний матеріял і так льогічно протиставиться польському становищу у меншиневій справі, що вважаємо за доцільне майже в цілості перекласти її. З інших оглядів зазначуємо, що та стаття не була польською цензурою сконфіскована.

Відмова польського міністра закордонних справ від договору про охорону меншин є останньою точкою тої лінії, якої Польща трималася весь час від мирової конференції. На драматичному засіданні конференції 31. травня 1919 Падеревський відкинув проект охорони меншин як чуже вмішування у внутрішні польські відносини. Таке саме становище зайняв польський меморіял до комісії для нових держав, з 16. червня 1919. Завжди мотиви ті самі, як їх тепер подав міністр Бек: міжнародня охорона меншин означає вимкове відношення супроти держав, обтяжених тією охороною; крім того вона непотрібна, тому, що польське законодавство цілком вистачає. Польща переконана, що в цій справі веде подібну боротьбу за рівноправність, як Німеччина у справі розброєння. Це пояснює пристрасність, з якою цю справу розглядають у Польщі. І справді, проти вимоги загального поширення охорони меншин не можна піднести ні одного слушного заміту. Однак річевий і правний стан тої справи зовсім інший, ніж у справі розброєння.

Розброєння накинули Німеччині з запевненням щодо загального розброєння. Німеччина мала стати лише прецеденсом, отже вона мала дати собою початок до загального розброєння. Меншиневий договір підписала Польща серед цілком інших обставин. На застереження, які у цій самій справі зголосив Братіяну, 31. травня відповів в імені союзників Вільсон таке:

„Прошу взяти під увагу, що п. Братіяну залишає на боці факт, що він домагається тут санкціонування передачі поважних територій, які Румунії признано у наслідку спільної перемоги нашої зброї. Отже маємо право сказати: коли ми погоджуємося на ту передачу земель, то маємо право настояти на деяких умовах мира".

Отже компетентна думка, яка повторюється у вступі меншиневого договору, це та, що охорона меншин є противагою для прилучення територій з мішаним населенням. Охорона меншин була тим єдиним наркотиком, яким союзники хотіли себе перед самим собою виправдати за нарушення права самовизначення. Лише та (меншинева) засада видавалася досить сильною, щоби нею підтримувати новий лад в Европі. Отже охорона меншин не є припадковим винаходом конференції, лише стоїть в найтіснішому органічному звязку з устійненням границь. Тому справді не можна казати про якесь одностороннє обтяження Польщі. Той звязок з територіяльним питанням зясовано собі також виразно в рішаючих годинах у самій Польщі. Коли версайські договори були предметом нарад польського сойму, була гостра опозиція проти меншиневих договорів. Однак висновок соймової комісії всетаки стверджував необхідність покласти підпис під тими договорами, аргументуючи в той спосіб:

„Колиб Польща не схотіла прийняти зобовязань, які на неї накладають союзні і заприязнені держави, то цим фактом вона поставилаб себе поза скобкою союзників, які одночасно заключили договір з Німеччиною, і вона не моглаб виводити для себе ніяких прав із тих договорів".

В той спосіб сам польський парлямент ствердив, що з запереченням меншиневих договорів відпало би єдине оправдання нинішніх границь Польщі. Висновки для проблеми ревізії — аж надто очевидні.

Так само погано стоїть справа з другим польським аргументом, що охорона меншин зайва тому, бо польське законодавство дає достаточні гарантії. Вправді це дійсно так, що у польській конституції находяться подібні засади, як у меншиневих трактатах. Але на жаль цього мало, тому, що бракують виконавчі закони. Також польські вчені признають це. І так професор Старжевський зі Львова пише у часописі для східного права 1929, на стор. 29 таке: „Конституція стверджує свою ерархічну

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 14. ЖОВТНЯ 1934.

МИХАЙЛО ОСТРОВЕРХА, 2)

Фльоренція.

(Із подорожнього записника.)

Є у Санта Кроче гріб-монумент гуманіста Леонарда Бруна, роботи різьбаря Б. Роселліна. І це найкращий, із поміж гробниць, твір ренесансу. Тут є теж ті славні фрески Джіотта (XIII.—XIV. вік) (у двох каплицях: Перуцці і Барді), в яких мистець покинувши свого вчителя Чімабуе, починає новий напрямок у мистецтві. Біля цієї церкви є й манастир Санта Кроче, тепер музей. Довкола радісні портики ренесансу, з кінця XIV. в. Дещо захистної, сонцем напоєної зелені. А у глибині, мов пісня сонця весняного Каплиця деі Пацці: твір Брунеллеска. Архітектура: сонячна, широка віддихом, ясна, чуєте її, мов живу гнучкість красуні. Вазя — другої такої важко найти.

Переходите до манастиря св. Марка: там проживав довгі роки в небо заслуханий брат Беато Анджеліко; там горів від науки Христа чернець Джеролямо Савонароля.

По дорозі розглядаєтеся і приглядаєтеся містові, його мешканцям. Це місто так і залишилося у свому характері ренесансовим. Вікна, двері вперто, гордо, але тепло примовляють до вас архітектонічною мовою Брунелеска. Такі й мешканці: гордовиті, але усміхнені, якось поважом ходять і розмовляють. І на тлі портиків на майдані Аннунціяти, де в кожній міжарці бачимо твір із терракоти Деллі Роббія.

Монастир св. Марка. І знову довкола широкого подвіря портики, що мов гірляндами своїми ренесансовими арками совце закосичують. По середині — величезний і широкий кипарис: його темна зелень у цьому сонці нагадує тишу, яку мав після бурхливих літ Савонароля.

Заходите, праворуч, до великої салі, де зібрані майже всі твори Фра Беата, які він тутже створив. Супокій! Легкий, ясний, побожно кольоритом мистця розсіяний супокій! Фра Анджеліко так глибоко поринув у блаженне майбутнє, що ви на його пекло глядите, як на жарт неба. Виразно чуєте, що золоті простори, в яких зявляється славна „Зоряна Мадонна", сяють у цінніщій частині вашої істоти.

Колиж підете по сходах угору — тут зрозумієте чому Фра Беато, заки починав малювати, молився, постив: тут, серед його творів, душа може обійтися без тіла. Сходами виходите на захистний коридор. Перед вами на стіні великий фресок: Благовіщення: похила постать янгола, з якого очей бє трояндно-рожева ясність просторів і вливається у зливовані очі Марії, що у трояндно-рожевому хитоні.

На коридорі є ще інші два фрески цього ченця-мистця.

Є тут у манастирі сорок дві келії. Низенькі двері. Келія маленька: ліжко, столик, клячник. Три, найбільше чотири кроки зробите по келії. Маленьке віконце, на пів метра високе, в горі аркою заокруглене, закратоване. Одні віконця глядять на сонячні портики, інші на вулицю. У кожній келії один фресок Фра Беата. Всі фрески — фрагменти з життя Христа, переважно страсні, то воскресні. Ось, у першій келії з ліва: **Noli me tangere.** Магдалина серед квітів, сама мов запах їх, простягає руки до Христа, ще раз хоче вплелвати косами ноги Христа. Та воскреслий Христос: **Noli me tangere!** — як шум пальм і кипарисів.

І так від келії до келії, від фреска до фреска: цеж довгих девять років тут жив і в містичній екстазі творив Фра Анджеліко.

Келії Савонаролі — перша більша, друга і третя маленькі. В першій — столик, на який паде світло з закратованого вікна, що глядить на городець з кипарисом. У кутку, в першій кімнаті, крісло ченця, над ним шафка, де бачимо останки його волосінниці і раси і хрест — Розпяття — і клячник. Третя кімната малесенька спальня. тут бачимо полиняле Розпяття, твір Фра Анджеліка, з яким Савонароля ішов проповідувати.

На одну мить задумуєтеся в цій келії: перед очима переходять дві постаті: вершок злочинства, багно зіпсуття і бруду, аморальної моралі — папа Олександер VI. Борджія і вершок сяйної чистоти, запалу у вірі Христа чернець Джеролямо Савонароля. Сьогодні думаєте: як згадаєте часи Олександра VI., то чиж міг бути палкий Савонароля іншим? Його мусіли спалити. Та чи пішов він у пекло, як... еретик? Здається, що ні! Бо вже за папи Юлія II. Рафаель малює Савонаролю у Ватикані в Станцах у небі.

І в двох келіях Козми Медічі Старого бачимо два фрески Фра Беата.

Сходжу вниз. Іду в другий городець, побіля. За часів панування Льоренца Маніфіка кипіло тут життя: ренесанс був у всій потузі: Верроккіо, Леонардо, Ґірляндайо, Боттічеллі, Мікельанджельо, Поліціяно, Джуліяно да Сан Ґалльо й багато інших. Одно з тих часів тут не перестає жити: брязкіт водограю, який у свому гомоні дивно неодно переповідає з того далекого віку неоплятоністів.

Тут близенько є рефектар, у якому бачимо великий фресок Ґірляндая — Остання Вечеря. Всі приявні на Вечері обняті дивним невідомим. Лиш Христос і Юда знають усе. Юда сидить на переді, на першому пляні. На дворі, крізь аркові отвори вгорі, небо в зелень прихорошилося, то в полети птаиші. На вікні пава квітчає хвостом простір. Ґірляндайо бере в Мазаччіо цей шляхетний красвид, чи, краще, небовид.

Сонце таки зашвидко хоче заходити. Ви хотілиб, щоб день зупинився, хоч іще на годину, десь на причілку якоїсь палати, щоб задивився, забувся в сяйві мармору церков, у могутній сірині фльорентійських палат, або хоч в очах одної тутешніх красунь.

Ці жінки, щось немов наші, українські типи. легко вистають їм вилиці. Чи не вплив нашої раси! Часи невільництва. За часів ренесансу тут наші дівчата-рабині мали першенство, бо були охайні і розумні.

(Далі буде)

...рядність супроти звичайних законів; але санкції (наслідки), які випливають з цього факту, не мають важности". Навіть польський сенатор і противник охорони меншин, К. Керський, пише теж у своїй великій книжці: „Охрона прав меншостей в Польсце" (стор. 293):

„Прийняття конституцією постанов про охорону меншин само собою не запевняло меншинам прав, дійсно належних їм. Закони і виконавчі розпорядки не все можуть гармонізувати з конституцією".

В той спосіб порушено найосновнішу точку. Бо коли суди не є покликані до того, щоби перевірювати конституційність законів, на практиці численні конституційні постанови не мають вартости. Той стан став причиною, що меншини в численних випадках, не маючи можливости перевести свої права законодатною дорогою, були змушені йти на дорогу меншинової міжнародньої охорони. Практика доказала (деякі присуди напр. Міжнароднього Трибуналу у Газі), що справді деякі закони чи розпорядки йшли в розріз з охороною меншин.

Тому, що все це знають однаково добре у Польщі, як поза нею, річ іде у женевському випадку про щось загальнише. Момент був пригожий для того, з одного боку через відсутність Німеччини з другого через прийняття Совітів. Річ іде про справу велику, про повне скасування всякої міжнародньої охорони меншин...

У розгарі громадських виборів.

ВИБОРЧІ РЕЧИНЦІ.

У Вістнику Законів Р. П. ч. 84 з 25. вересня ц. р. оголошено під поз. 760 розпорядок міністра вн. справ з 18. вересня ц. р. в справі виборчого регуляміну до громадських рад на території всіх чотирьох галицьких воєвідств та воєвідств поморського і познанського, який в цілости оголошено в „Свободі" ч. 38 з 7. ц. м. разом з поясненнями і взірцями ред. Вол. Целевича і який появився окремою відбиткою. Цю відбитку під наголовком „Виборчий регулямін до сільських громадських рад у Галичині" можна набути в Народній Канцелярії, Львів, вул. Підвалля 7, III. поверх, в ціні по 30 сот., з почтовою пересилкою 45 сот. і вона повинна знайтися тепер в руках кожного сільського політичного діяча, що досі ще її не має.

Не буду тут торкатися цілости повищого виборчого регуляміну, а хочу тільки пригадати дещо з виборчого поступування, що має під цю пору велике практичне значіння.

Перед тим, заки заряджено вибори до сільських громадських рад на терені Галичини, відбулися у Варшаві наради заінтересованих воєвідств в міністерстві внутрішніх справ, де опрацьовано виборчі інструкції для старостів. Щойно опісля воєводи у Львові, Станиславові, Тернополі і Кракові зарядили в дні 30. вересня ц. р. переведення виборів до громадських рад по селах і малих містечках, де ще обовязує давній галицький громадський закон з 1866 р., очевидно зі змінами, що їх увели пізніші галицькі закони і польський самоуправний закон з 23. березня 1933 р. Від дня 30. м. м. істнує вже у нас т. зв. виборчий календарик, де подані речинці, у яких найпізніше мають відбутися поодинокі виборчі чинности, передбачені виборчим регуляміном. У перших днях ц. м. відбулися у кожному з галицьких воєвідств зїзди повітових старостів, де обговорено справу громадських виборів і намічено виборчу тактику. З черги старости скликали у себе сесії війтів і громадських писарів, дали їм там устні поучення у виборчих справах і виборчу машину пустили в рух.

Тому, що у пресі не оголошено виборчого календарика, уважав я за конечне поінформуватися особисто у тернопільського старости п. Малінського, головно щодо часу оголошення війтами виборів по громадах і часу самого голосування. Найважніший з усіх речинців є день оголошення в громаді виборів, бо тільки слідуючого дня по дні оголошення в громаді виборів можна зголосити на руки предсідника громадської виборчої комісії листи кандидатів на радних і на заступників радних письменно або устно до протоколу. Тогож дня — себто слідуючого дня по оголошенні в громаді виборів — викладається у виборчому льокалі всі виборчі списки (листи) до перегляду виборців і розпочинається триденевий час до вношування рекламацій, що їх полагоджує невідкличично сама громадська виборча комісія. На осн. постанов виборчого регуляміну війт має оголосити вибори у спосіб, практикований в громаді — напр. устним оголошенням під церквою — а крім цього вивішенням оголошення перед льокалем громадського уряду на час трьох днів. У цьому оголошенні подається день зарядження виборів, число мандатів, що припадає на одну громаду, число виборчих округ і припадаючих на них мандатів у випадку поділу громади на виборчі округи, виборчі льокалі, повний склад громадської виборчої комісії, місце, день і годину виложення виборчих списків, речинець вношення рекламацій, прізвища представників усіх комісій в поодиноких виборчих округах і льокалі тих комісій, число виборців, що мають підписати листу кандидатів, вкінці місце, день і годину голосування.

Буде правилом, що по селах не буде поділу на виборчі округи і там буде лише одна громадська (гмінна) виборча комісія та один виборчий льокаль. Тільки в дуже великих громадах з числом виборців дуже значно понад одну тисячку, де буде звичайно 30 мандатів, старости поділять громаду на окремі виборчі округи. Таких округ мусить тоді бути при 30 мандатах найменше 10 (десять), бо одна виборча округа на селі може мати один, два, а найвище три мандати. Очевидно мусить бути також саме число окремих виборчих комісій — тільки для переведення голосування — і тількиж виборчих льокалів, а утворити на селі такий великий виборчий апарат не буде так легко.

Виборчий регулямін з 18. вересня ц. р. постановляє, що між днем оголошення війтом виборів у громаді і днем голосування мусить бути найменше 11 днів, а тимсамим може він бути і довший. Цього тижня війти викінчують списки виборців, які найпізніше до 15. ц. м. мають бути в старостві. Там їх переглянуть і вирішать, чи громада має творити одну виборчу округу, чи буде поділена на більше число округ і скільки мандатів припадає на кожну округу, що має творити одну суцільну територіяльну цілість. Тоді для кожної округи війт виготовляє з головної виборчої листи окрему виборчу листу і передає її предсідникові комісії даної округи. Звертаю при цьому увагу, що в громадах з більшим числом округ, листу кандидатів зголошується тільки в головній громадській виборчій комісії, яку регулямін називає гмінною, а всі інші громадськими — і тільки гмінна виборча комісія полагоджує виборчі рекламації.

Супроти скомплікованої техніки і навалу праці староства з провіркою виборчих списків не будуть з правила готові перед 21. ц. м. Тому оголошення війтами виборів в громаді буде майже всюди між 21. і 28. ц. м., або і до кінця ц. м., а термін голосування буде тоді назначений на перші дні листопада до половини листопада ц. р. На цьому і скінчилась би виборча кампанія по селах вибором солтисів, а по кількох тижнях — отже десь з кінцем ц. р. або з початком 1935 р. переведено би вибори до волосних рад.

День голосування навіть у громадах тої самої волости може бути ріжний, а то тому, щоби всюди дати виборчим комісіям поліційну асисту.

Відносно свободи передвиборчих зборів — то істнує вона від 30. вересня ц. р. до дня голосування і збори по селах в замкнених льокалях у справі громадських виборів не треба зголошувати в старостві чи на постерунку поліції.

У воєвідської влади інтервеніювали представники Української Парл. Репрезентації і УНДО в справі законного переведення громадських виборів. Політична влада обіцяла це зробити, а як справді буде на ділі — побачимо. Про евентуальні виборчі надужиття треба негайно доносити до нашого повітового проводу, до Народньої Канцелярії у Львові, вул. Підвалля 7 та подавати до відома нашої преси.

Виборча акція по селах вже розпочалася. Не всюди однак має вона відповідний розмах і тут то там видно за мале ще заінтересування виборців. Це поле праці громадських виборчих комітетів, які повинні бути в кожній громаді. Очевидно конечною річю є обєднання всіх українських національних елементів у селі і виставлення одної листи кандидатів при строгому задержанні всіх формальних вимог виборчого регуляміну. Кандидатами повинні бути тільки розважні люди, що мають на оці добро громади і нашого народу. Треба завше памятати, що громадські вибори є підбудовою волосних, а дальше посередньо і повітових виборів і цієї обставини нам ніяк легковажити не можна!

Щодо числа кандидатів, то вказаним є ставити лише таку скількість 1/4 — 1/2 — 3/4 загального числа мандатів), яку власними силами можна вибрати. Повне число кандидатів можна би зголошувати тільки там, де число українських виборців виносить понад 80 прц. Інакше буде шкідлива у висліді розтіч голосів. Треба заздалегідь перевести відповідний поділ виборців, щоби кожна частина голосувала солідарно на одну четверту часть радних. Дещо інакше буде у великих громадах, де буде багато виборчих округ. Там можна голосувати тільки на одного кандидата. Зрештою подробиці подані у виборчому регуляміні.

Ще кілька слів про т. зв. виборчі компроміси з виборцями польської народности в національно-мішаних громадах. Заключення такого справедливого компромісу не буде для нас гірким національним злочином, якщо ключ розділу мандатів відповідатиме чисельному відношенню даної народности в громаді і якщо друга сторона не буде мішатися до осіб наших кандидатів. Тоді зголошується дві листи кандидатів — українську і польську, — що разом обі мають таку скількість мандатів, яка припадає на громаду. Якщо ті обі листи будуть одиноко важні — голосування не буде і війдуть всі кандидати обох лист. Не буде теж голосування, якщо буде тільки одна спільна важна листа кандидатів.

В грудні м. р. і в травні ц. р. мали ми вибори до міських рад в Галичині, що на загал випали для нас дуже некорисно, не тільки тому, що були уневажнення наших лист кандидатів у багатьох округах та що були і виборчі зловживання, але теж і тому, що ми були за мало практичні. Досвід з останніх міських виборів хай для нас буде наукою для кращого і успішнішого переведення теперішніх сільських громадських виборів!

Д-р Степан Баран.

ПОДОРОЖ МІН. ІДЕНА ДО СКАНДИНАВСЬКИХ ДЕРЖАВ.

ЛЬОНДОН, 12. 10. ПАТ. Мін. Іден виїхав з візитою до скандинавських держав.

—o—

В АСТУРІЇ 200 УБИТИХ.

МАДРИД, 12. 10. ПАТ. Щоденник „Ель Деба" повідомляє, що в боях в Астурії полягло 200 людей.

50-ті роковини закону про розводи.

ПАРИЖ. ПАТ. Цього року припадають 50-ті роковини обовязуючої сили закону про розводи, який ухвалили у Франції 27. липня 1884 р. „Інтрансіжан“ подає при цій нагоді цікаву статистику розводів. У першому році після введення цього закону було 1657 розводів. У другому році зросли розводи вже до 4123. В 1912 році розвелося 16723 подружжа. Підчас війни розводи значно зменшилися. В 1915 році розійшлося лише 1952 подружжа. В 1919 році дали 19465 розводів, а в 1920 році 41279, в 1927 році 21592, а в 1931 році 28505.

Тепер навіть ліберальна преса та радикальні посли з парляментарної трибуни накликають, щоби зробити кінець розводовій пошесті, яка довела до того, що французький нарід помалу вигибає.

ВИ НЕ МУСИТЕ ПІДПИСУВАТИ ЗАЯВУ НА ПОЗИЧКУ РІДНІЙ ШКОЛІ, ЯКЩО ВПЛАТИТЕ ВІДРАЗУ ГОТІВКОЮ.

Передвиборчі наради.

НАРАДИ ДЕЛЕҐАТІВ СУДОВОЇ ОКРУГИ В БОЛЕХОВІ.

В дні 8. ц. м. відбулася в Болехові нарада делегатів громад, що зорганізовані в Повітовім Народнім Комітеті УНДО в Болехові. Завдяки праці голови Повітового Народнього Комітету **о. декана Сухого** явилися представники всіх громад; зокрема треба з признанням піднести факт, що не бракувало майже нікого з наших священиків на цих зборах.

Реферат про наше політичне положення і про вибори виголосив посол **Дмитро Великанович.**

По рефераті вивязалась жива дискусія, в якій брало участь багато учасників. Пояснення давав о. Сухий, о. Штайден та посол Великанович.

Перед закінченням ухвалено одноголосно резолюції, в яких висловлено: 1) довіря проводові УНДО та Української Парляментарної Репрезентації, яка гідно й совісно боронить прав українського народу; 2) подяку пос. Великановичеві за його совісну й успішну працю. В дальшій резолюції візвано наш провід до поборювання партійних спорів та до злуки всього нашого громадянства для успішної боротьби за здійснення змагань українського народу. В останній резолюції нарада візвала всіх наших громадян по селах взяти активну участь у громадських виборах та доложити всіх зусиль, щоб вийти побідно з виборчої акції.

На закінчення присутні дістали від проводу інформації про виборчий реґулямін та про інші громадські справи.

НАРАДА У СКОЛІМ.

Дня 5. ц. м. відбулася у Сколім нарада в справі виборів до громадських рад. Приявних було ок. 50 делеґатів. З причини короткого часу не могли дістати на час повідомлень про нараду дальші громади й тому учасників було менше, як звичайно.

Реферат про наше політичне положення виголосив пос. **Дмитро Великанович**, реферат про вибори до сільських громадських рад д-р **Степан Біляк**. До обох рефератів виявили присутні багато зацікавлення і перевели річеву дискусію.

На закінчення п. **Марцінків** запропонував зібраним висловити довіря Українській Парляментарній Репрезентації і проводові УНДО та подяку послові Великановичеві за реферат. Внесення це пройшло одноголосно.

Еспанія успокоюється.

ЛЬОНДОН, 12. 10. ПАТ. Райтер повідомляє з Мадриду, що на основі поголосок б. премієра Азану, арештованого військовою владою в Барсельоні за участь у катальонській змові, випущено на волю. Одначе ця вістка офіціяльно не потверджена. Тутешні політичні кола кажуть, що генеральний страйк скінчиться в найближчих годинах. В Мадриді панує майже повний спокій. Революціонери ставлять тільки спорадичний опір в Астурії. Овієдо збомбардували урядові літаки. На терені цілої Еспанії тревають дальше дрібні сутички між революціонерами й урядовими військами.

Український народе! Памятай, що від Тебе залежить національна свідомість наших братів на далекому Сході і Заході, тому шли датки і дарові книжки на адресу Т-ва „Просвіта у Львові.

Загострення совітсько-японських взаємин.

Совітський уряд оголосив зміст нот між Совітами і Японією в справі східно-китайської залізниці. В японській ноті з 4. вересня вказано на те, що совітських громадян арештували на основі манджурських законів і що японський уряд не може давати ніяких приказів суверенному манджурському урядові. Далі опрокинено закид, що японська преса веде кампанію проти Совітів. Вкінці нота покликується на низку залізничих замахів і зазначено, що численні арештування совітських громадян були леґальним розпорядком.

В совітській відповіді з 5. жовтня п. р. сказано, що найбільше репресій зазнали совітські громадяни. Про вороже відношення Японії до Совітів свідчить заява японського міністра військових справ. Совітський уряд звалює всю відповідальність за нову політичну ситуацію з приводу східно-китайської залізниці на уряд японський, який санкціонував всі нарушення совітських прав. Вкінці совітська нота стверджує, що японський уряд, арештуючи совітських громадян, нарушив міжнародне право.

МОСКВА, 11. 10. ПАТ. Оголошену виміну нот між японським міністром закорд. справ Гіротою та совітським амбасадором в Токіо Юреньовом у справі арештування совітських залізничників у Манджурії оцінюють тутешні дипломатичні кола як познаку нового напруження совітсько-японських взаємин.

Тайна німецько-японська умова.

Покликуючись на „Івнінґ Стар“, совітська преса повідомляє, що між Німеччиною і Японією стануда тайна умова на 5 літ. Згідно з тою умовою Німеччина вислала до Японії 600 пільотів і механіків як інструкторів. Совітська преса висловлює вправді деякі сумніви щодо поданої цифри, але думає, що дещо правди в тій вістці мусить бути.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 14. ЖОВТНЯ 1934.

ЕРВІН РОЗЕНБЕРГЕР.

Один золотий волосок.

У післявоєнних роках у Константинополі зібралась маса російських утікачів. Були це чоловіки й жінки, що після революційного перевороту не хотіли більше жити у батьківщині або не могли і втікали що-сили, щоб найти у Константинополі захист, на довший або коротший час.

Були між цими еміґрантами люди, що бачили кращі часи — князі, графи, вищі старшини, колишні багатії та всякі представники влади.

Одного дня — а було це в соняшний весняний день 1921 р. — в обідовій порі ввійшов до скромного ресторанику молодий брюнет. Ресторанчик, хоч і мав скромний вигляд зверху і містився на одній бічній вулиці від головної Пера, славився доброю кухнею і був досить відомий.

Власник ресторану походив десь зі Сходу і його жінка вміла приладжувати страви так смачно, що мав він у себе гостей із найкращих кол, земляків і чужинців.

Згаданий нами молодий брюнет, що сів за чистий стіл був перс, торговець килимами. Приємний зверхній вигляд, володів усякими европейськими і східніми мовами, богатий. З його манер видко було, що знав він західні форми доброго тону.

Подали йому зупу. Перс глянув бистрим оком на тарілку, якби хотів її передірвати, набрав на ложку кипяток — наче який чарівник чудесну рідину, або дослідник, що шукає скарбів.

Кивнув на послужника, але так дискретно, що інші навіть не запримітили цього. Говорив так тихо, що кельнер мусів нахилитись до нього.

— Будь ласка, покличте мені господаря.

Господар підбіг негайно, вдоволений, усміхнений.

— Будь ласка — сказав до нього пошепки торговець килимами — сідайте на хвилинку при мому столі. Я хотів би вам задати одно питання, дуже для мене важне. Та ви не рухайтесь і не зміняйте свого голосу підчас розмови, навіть якби моє питання вас здивувало.

На здоровому обличчі господаря можна було запримітити велике здивування. Він знав перса як людину, що мало говорить і скриту. Перс спитав:

— Отже обіцюєте мені сидіти зовсім спокійно?

— Алеж зовсім ясно!

— Будьте добрі сказати мені, звідки той волосок? — і показав пальцем на беріжок тарілки.

Господар поблід. Його усміх щез. Він зробив мимовільний рух, якби хотів утікати до кухні, але молодець поклав йому на плечах свою руку.

— Сидіть тихо... Виж обіцяли мені!

Золотий волос виблискував у сонці, якби дразнив обох цих чоловіків: один споглядав на нього впливши свої очі, другий відвертався від нього, якби ображений у своїй честі власник ресторану.

Коли господар хотів виправдуватись, гість перебив йому чемно:

— Ви не розумієте мене. Я зовсім не є обурений. Ані мені в голові. Я тільки хотів би знати, до якої жінки належить цей волосок.

І тоді, як господар почав думати: яка би це могла бути причина такої розмови, молодий перс надалі придивлявся осяйному волоскові. Дивився, якби це був золотий шнур вудки, якою він надаремне пробував витягнути з глибини моря дорогоцінність.

Пригода була проста. Молодий перс закохався нестямно від першого погляду у золотому волоску. При помочі господаря він відкрив без трудноців причину цієї історії. У ресторані помічницею кухарки була одна російська дівчина незвичайної краси; вона як попелюшка сиділа десь у кутку кухні.

Був це час, коли дами з високого шляхетського роду з колишньої царської імперії приймали в Константинополі всяку працю, щоб заробити на хліб. Можна їх було найти по бюрах, цукорнях, навіть у приватних хатах як служниці.

Перс був щасливий, коли довідався, що ця золотоволоса кухарка була інтеліґентною дамою з аристократії. Виявилось, що крім зверхніх фізичних прикмет мала вона ще й гарні прикмети вдачі. Молода дівчина згодилась покинути посаду кухонної помічниці і стати жінкою дому у багатого перса.

Весілля відбулось в окремій кімнаті того самого ресторанику. Крім шлюбної пари тільки господар знав тайну їх знайомости. Підчас вечері сказав він тільки тихцем до молодого:

— Уявіть собі, які страшні наслідки мала б ваша подія для мого інтересу, якби гості мого ресторану довідались, що у зупі можна находити теж волосся.

Перекл. аб.

—o—

Виборчий реґулямін.

До Краєвої Народньої Канцелярії напливає много замовлень з ріжних сіл в краю на окремі примірники виборчого реґуляміну до сільських громадських рад, переданого по українськи В. ...левичем. Цей реґулямін у Львові вже вичерпаний і тому замовляти його треба лише в Канцеляріях Повітових Народніх Комітетів або у мужів довіря УНДО по повітах.

По Повітових Народніх Комітетах є також дуже обмежене число реґуляміну, а реґулямін, з уваги на його складність, повинен бути в кожній громаді, бо без нього просто неможливо перевести вибори. Всеж, коли би в якому Повітовому Народньому Комітеті після заспокоєння потреби повіту були зайві примірники реґуляміну, то просимо не притримувати їх у себе, а негайно відіслати до Краєвої Народньої Канцелярії. З другого боку, коли ще де бракує реґуляміну, то просимо негайно прислати замовлення. Коли замовлень вплине більша скількість, то вдрукуємо другий наклад реґуляміну. З уваги на великі кошти друку чергові замовлення можуть бути лише на таку скількість, яка буде заплачена, себто, якої справді потрібно. Рівночасно просимо надсилати належитість за одержані досі примірники реґуляміну.

КРАЄВА НАРОДНЯ КАНЦЕЛЯРІЯ.

Риж на Україні.

У київських „Вістях" з 9-го жовтня ц. р. находимо таку замітку: „Цього року колгоспи 11-ти районів Харківської, Одеської та Донецької Областей засіяли 320 гектарів рижу. Перші дні зборів доказали, що риж в умовинах України може дати чималий урожай. Колгоспи никопольського району збирають пересічно 25 сотнарів з гектаря. Колгоспники артілі ім. Будьонного Охтирського району на Харківщині вже зібрали 30.7 сотнарів рижу із гектара. На 1935 рік намічено засіяти 1180 гектарів рижу на Україні.

Великі демонстрації проти Італії.

ЩЕ ОДНА ЖЕРТВА АТЕНТАТУ.

МАРСЕЛЬ, 12. X. ПАТ. У шпиталі померла одна жінка, ранена підчас атентату на короля Олександра.

РУМУНСЬКИЙ КОРОЛЬ НЕ ПОЇДЕ ДО ПАРИЖА.

ПАРИЖ, 12. X. ПАТ. „Фінансова й економічна агенція" повідомляє, що румунський король Кароль не поїде з офіційною візитою до Парижа мовляв тому, що тепер оголосив жалобу по королеві Олександрові.

ВИСВІТЛЮЮТЬ ФІЛЬМИ ПРО ВБИВСТВО КОРОЛЯ.

ЛЬОНДОН, 12. X. ПАТ. Всі льондонські кіна висвітлюють фільми про трагічні події у Марсель. Справді французька влада сконфіскувала фільму в Ле Бурже, яку накрутила „Брітіш Гомонт" перед відлетом до Льондону, але зате вдалося вирібні Парамавнт перенести фільму до Льондону про атентат у Марсель. Цій фільмі присвячує преса цілі статті.

КОРОЛЬ ОБЄДИНИТЕЛЬ

БІЛГОРОД, 12. X. ПАТ. На засіданні Народнього Зібрання рішено назвати покійного короля Олександром І. Обєдинителем.

ДИМІСІЯ ЮГОСЛАВЯНСЬКОГО УРЯДУ.

БІЛГОРОД, 12. X. ПАТ. Після присяги королеві Петрові II. прем'єр Узунович зголосив димісію цілого кабінету. Реґенційна рада рішила, щоби кабінет полагоджував далі свої справи.

ПОХОРОН КОРОЛЯ.

БІЛГОРОД, 12. X. ПАТ. Після приїзду тіла короля Олександра до Білгороду в неділю або понеділок, тіло виставлять на три дні у великій залі королівської палати. Короля похоронять в Опленцу, 80 км. від Білгороду в королівськім мавзолею.

ЯК ЗДЕМАСКУВАЛИ СПІЛЬНИКІВ АТЕНТАТУ У МАРСЕЛІ.

До здемаскования спільників атентатчика в Марселі дійшло таким чином: У Парижі всів до таксівки один мужчина та приказав шоферові відвезти себе до Фонтенеблью. Це здивувало шофера, бо між Парижем і Фонтенеблью ходять поїзди що години, а до того його пасажир не мав ніяких багажів. Тому шофер спинився перед найближчою станицею жандармерії і повідомив про свої підозріння. В хвилині, коли жандарм в год. 9-ій вечором оглядав пашпорт підозрілого пасажира на пероні перед поїздом, цей штовхнув жандарма в груди і пропав за ним слід у темряві. Погоня схопила його щойно вчора пополудні. При арештованім найдено білет II. кляси до Евіен, звідкіля можна відїхати до Льозанни. Одночасно поліція довідалася, що до Фонтенеблью виїхало самоходом теж двох підозрілих людців. Їх вдалося вислідити та арештувати. Спільники Келемена приїхали з Італії. Тому „Попюлер" друкує сензаційні вістки, що хорватські терористи діставали зброю в Італії, на Мадярщині і в Німеччині.

СПІЛЬНИКИ АТЕНТАТЧИКА ГРОМАДЯНАМИ ЮГОСЛАВІЇ.

ПАРИЖ, 12. X. ПАТ. Підчас дальших зізнань арештований Бенеш признався, що називається Іван Райліх та походить з Югославії. Новак покищо не хоче виявити свого прізвища. Оба признались, що знали Келемена та проживали з ним у Парижі. Однаке заперечують свою співучасть в убивстві короля.

ПОЛІЦІЯ ЗАНЕДБАЛА ОХОРОНУ КОРОЛЯ.

ЛЬОНДОН, 12. X. ПАТ. Фільма про атентат на короля у Марселі викликала великий відгомін та зацікавлення англійської опінії. На фільмі видно, що самохід з королем не мав ніякої охорони. Шойно кілька кроків за самоходом їхала кінна охорона. По стрілах повстав нечуваний переполох між юрбою. На домагання Скотлен Ярду вирізано сцену знущання юрби над атентатчиком. Фільма підтверджує критичні завваги англійської опінії, що французька поліція не подбала про відповідну охорону короля.

ВЕЛИКІ ДЕМОНСТРАЦІЇ ПРОТИ ІТАЛІЇ. ВИБИВАЮТЬ ВІКНА І БЮТЬ ІТАЛІЙСЬКИХ УРЯДОВЦІВ.

ПАРИЖ, 12. X. ПАТ. Аґенція Аваса повідомляє, що в Югославії відбулися великі демонстрації проти Італії. В Загребі юрба вибила виставові вікна більшої італійської фірми. В Любляні побили урядовця італійського консуляту. Юрба вибила шиби в будинку італійського консуляту. Поліція зліквідувала демонстрації. Биття шиб відбулося теж у Сараєві.

ВЗАЄМИНИ МІЖ ЮГОСЛАВІЄЮ ТА ФРАНЦІЄЮ НЕ ЗМІНЯТЬСЯ.

ПАРИЖ, 12. X. ПАТ. Міністр закордонних справ Югославії Єфтич відбув нараду з прем'єром Думергом і ґенеральним секретарем французького міністерства закордонних справ Лежером. Мін. Єфтич обговорив низку проблем, які цікавлять обі держави. Міністр заявив, що атентат затіснить взаємини між обома державами. Прем. Думерґ заявив, що новий міністр закордонних справ продовжуватиме політику мін. Барту.

Перед новою політичною розправою.

Дальші арештування в звязку з убивством тайного агента.

Аг. „Всхуд" повідомляє: „Як відомо вже, в звязку з убивством тайного агента Яцини в Жовкві арештували безпосереднього виконавця вбивства Куликівця та його двох помічників Касарабу та Халапацу, членів ОУН. Вступне слідство довело до арештування дальших шістьох членів ОУН, які є під закидом ріжних проступків. Арештовані: 1) Зенон Матлах, студент фільософії (вул. Каспра Бочковського ч. 3), 2) Юрій Малиновський, студент прав, у Жовкві, 3) Лев Стоякович, кравецький челядник (св. Марка 6), 4) Семен Васечко, гімназійний абсольвент із Боянця біля Жовкви, 5) Мирон Богун, маґістер прав, адвокатський конципієнт (Листопада 40), 6) Іван Микитюк, академик із Сокаля.

Слідство в справі вбивства політичного агента Яцини є на покінченні. Всі девять станують небаром перед судом".

Відгомін ліських подій.

Помилування чотирьох засуджених.

Аґенція „Всхуд" повідомляє: В лютому ц. р. президент зменшив трьом вязням Дуникові, Мадеї та Малецькому досмертну тюрму на 5 років вязниці, а четвертому вязневі Паславському на 4 роки. Тепер на внесок міністра справедливости през. Мосціцький помилував 4-ох засуджених селян за ліські події. Акти відійшли вже до прокуратора і помилувані селяни вийдуть незабаром на волю.

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

— Реґент Горті відбув довшу нараду з німецьким міністром освіти Рустом. Опісля гостив його та німецького посла Макензена сніданням.

— Після полагодження інциденту, до якого дійшло внаслідок обстрілювання двох французьких воєнних кораблів турецькими гарматами, оба французькі контрторпедовці приїхали з офіційною візитою до Стамбулу.

— Литовський університет у Ковні не приняв на лікарський виділ ні одного жида.

— Японський уряд перемінить своє посольство на амбасаду.

— Ріка Таро в Італії виступила з берегів і залила кілька сіл. В ратунковій акції бере участь військо. Залізничі лінії Пескаре—Рим і Міляно—Пескаре перервані.

Відложена візита прем Ґембеша.

БУДАПЕШТ, 12. 10. ПАТ. Мадярська офіційна агенція повідомляє, що візита прем. Ґембеша до Варшави покищо відложена з приводу трагічної смерти короля Олександра і мін. Барту та жалоби в кількох столицях.

Доставляють зброю хунхузам.

МОСКВА, 12. 10. ПАТ. Влада Манджуко звільнила 11 большевицьких залізничників, яких арештувала з приводу нападу на поїзд ч. 11. на східно-китайській залізниці. Одночасно в Кірині арештувала кількох японців і корейців під замітом доставу зброї хунхузам.

Спеціяльні кредити большевиків на зброєння.

МОСКВА, 12. 10. ПАТ. Тасс заперечує вістку „Деллі Експресу" про тайне засідання центрального комітету, який призначив спеціяльні кредити на військові цілі.

Після І-го фестівалю орхестр.

(Помічення й уваги.)

Тим, що хоч трохи цікавляться нашими орхестрами, здавалося, що в тій ділянці нашого культурного життя ми дійсно зробили великий крок вперед. Бо якжеж? На недільному фестівалі грало 7 орхестр, а зголошено було їх аж 12. Як на сьогоднішні обставини, то воно нібито й так, але таку саму штуку можна було втяти 20—25 літ тому, колиб... І це „колиб“..., яке ставимо при кожних подібних імпрезах, починах і т. п., заважило й тепер.

Але найшлися високоамбітні одиниці. які хотіли доказати. що при добрій охоті можна уладити таку імпрезу, яка зацікавить ширші кола нашого громадянства. Думку влаштувати спільний попис орхестр, яка кружляла вже давно по провінції, здійснило, як превелике чудо, Товариство дозорців та домашньої прислуги „Воля“ у Львові, не зважаючи на те, що у Львові істнує від довгих літ „Музичне Товариство ім. М. Лисенка“, особливо матірне Тов. „Просвіта“, яке нараховує у своїх читальнях поверх 100 орхестр! Я певний того, що колиб були ініціятори та аранжери того фестівалю звернулися до тих товариств, то вони не булиб відмовилися взяти провід у свої руки, а сама імпреза вийшлаб тоді куди краще. І хто знає, чи саме з тих причин не взяли участи у фестівалі 3 дальші львівські орхестри, а то: Читальні „Просвіти“ на Левандівці, „Сокола V-го“ на Замарстинові та орхестра Т-ва ремісників „Зоря“.

Рівнож годі було припустити, щоби подальші орхестри витрачували в теперішніх важких часах по кількадесять, а то й по кількасот золотих на дорогу, тому і не дивниця, що вони не прибули до Львова. Коли до того додати, що і пора була досить невідповідна (7. жовтня, в год. 1-ій), та що нпр. оцінючна комісія не була передтим поінформована, які твори будуть грані, і що вкінці ціла імпреза мала зовсім непотрібно характер якогось національно-церковно-музично-освітнього свята, з численним почесним комітетом на чолі і т. д., то з того видно наглядно, що фестіваль не був підготований як слід. Це все треба мати на увазі, коли будемо давати іншим разом прилюдний доказ нашої освітньо-музичної праці.

Однак переходячи до того, що ми бачили та що чули в минулу неділю, не можемо не висловити своєї великої радости й признання. Всякі дальші „кікси“ і т. п. ідуть в кут, коли уявимо собі, серед яких обставин наша молодь горнеться до співу й музики. Без відповідної домівки, при поганім світлі, без пультів, — руки й пальці втомлені від молота чи коси — грають з завзяттям, щоб разом здисциплінованo показати тим, що складають дрібні жертви на закупно інструментів, як і що вони зуміють. А слухачі радіють так, як тішилися ми в неділю. Заслуга в цьому всьому без сумніву тих диригентів, які перейняли провід в музичній ділянці культурно-освітньої праці по селах та містечках. Вони, ці диригенти хорів та орхестр, підіймають духа там, де він нераз паде. Вони взяли тепер на себе колишню працю священиків та вчителів.

А тепер кілька уваг на адресу наших фахівців, робітників музичного пера.

Полишити добре почате діло — ніяк не годиться. Не кажу, щоб на кілька одиниць звалити ще одну, превелику працю, але, слава Богу, маємо вже чимало одиниць з дійсно основним фаховим музичним знанням і на них вкладаємо обовязок занятися орхестрами та хорами. Виявилося м. і., що наші орхестри або зовсім не мають доброго українського репертуару, або слабо поінформовані, чи в тому напрямку щось робиться або й зроблено. Журнал „Музичні Вісти“, що від квітня виходить у Львові, присвячений поширенню музичної культури серед усіх верств нашого народу, у кожному числі згадує про хори та орхестри, а в останніх 2-х числах помістив навіть фотогр. знимки поруч з цікавою статтею про курси для капельмайстрів. Журнал розсилають всім і всюди, а тимчасом учительські музичні кола мало цікавляться його появою. Саме ті вчителі і вчительки повинні зійти вниз і доглянути роботу орхестр. Тоді при спільній праці з такими практичними діячами як пп. Ярослав Ващук, Іван Козицький і ін., що своєю ініціятивою й роботою розпочали велике діло, буде можна неодну прогалину у нашому музичному житті заорати й засіяти здоровим зерном.

Я. Ярославенко.

УСТАНОВА, ЩО НЕ ПРЕНУМЕРУЄ „ДІЛА“ для своїх членів, кривдить найбільше саме тих членів, бо позбавляє їх найповніших і найточніших інформацій про все цікаве, що діється у нас та в широкому світі.

КОЖНА УКРАЇНСЬКА УСТАНОВА: читальня, кооператива, кружок „Р. Ш.“, Сокіл чи Луг — повинна заабонувати для своїх членів „Діло“. Видаток, зложений на передплату „Діла“, оплатиться кожному товариству сторицею.

Східний пакт погребаний.

РИҐА, 12. 10. ПАТ. Ґенеральний секретар міністерства закордонних справ виголосив у радіо промову про останню сесію Ліґи Націй. Обговорюючи загальне політичне положення Мунтерс заявив, що від року відбувається перегрупування держав і зміна орієнтації з метою розвязки проблеми безпеки. Східна Европа творить цілу систему договорів про безпеку. Від 1933. р. СССР за допомогою Франції намагається цю систему доповнити договором взаїмної допомоги. Таким чином зродився східний пакт, який внаслідок неприхильности Польщі та Німеччини відложено до актів. Одначе тепер ведуться далі переговори між Францією і СССР. Взаїмне недовіря поміж великими державами приневолює їх заключувати тісніші союзи.

Конфлікт між військовими провідниками.

БРЮСЕЛЬ 12. 10. ПАТ. У Бельгії повстав конфлікт між шефом ґенерального штабу ґен. Ніїтеном і міністром військових справ Девесом. Шеф штабу виступив з гострою критикою оборонного пляну Бельгії та інтервеніював в одного міністра безпосередньо, не звертаючись до свого зверхника — міністра військових справ. Ґен. Ніїтен каже, що бельгійська армія на основі цього пляну оборони Бельгії не спинила би ворога. Тому преса нападає на ґен. Ніїтена і домагається його димісії.

Руханковий попис львівського „Лугу“.

Чергова імпреза в Луговому Городі.

В неділю, 14. жовтня ц. р. львівський „Луг“ уладжує в Луговому Городі, ріг вул. Вол[illegible] й Івашкевича руханковий попис. Програма попису: 1) мішані вправи луговиків і луговичок, 2) [illegible] вежі, 3) молитва — пластичні вправи, 4) [illegible]нальний танок, 5) руханка малих луговичок, 6) [illegible] руханка луговиків, 7) руханка луговичок, 8) [illegible]жі, 9) вправи луговичок смолоскипами, 10) [illegible] при ватрі. Початок попису: год. 3. попол.

Це з черги друге свято-попис Лугової Організації на власній площі, одній з найкращих у Львові, збудованій заходами самих луговиків та їх Старшини. Хто знає, що таке українська площа у Львові, той повинен прийти на це свято, яке львівські луговики влаштовують на заплату звязаних з нею видатків. Після величавого Лугового Свята у 20-ліття вимаршу УСС буде й це свято доказом лугової праці, що проходить тихо й непомітно, а проте творить безцінні цінноші організаційного характеру. Зрозуміння тієї праці повинно львівське українське громадянство виказати масовою приявністю на площі львівського „Лугу“.

НОВИНКИ

— ПРОСИМО КУПУВАТИ ТІЛЬКИ У ФІРМАХ, ЯКІ ОГОЛОШУЮТЬСЯ В НАШОМУ ЧАСОПИСІ ТА ПРОСИМО ПОКЛИКУВАТИС НА ОГОЛОШЕННЯ.

— Робітня футер Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3, І. пов. Тел. 54-46. Приймає футра до перехову на літо. 1287 53-?

— Загальні Збори Товариства оо. катехитів відбудуться дня 2. листопада 1934 в год. 9. рано в салі Марійського Товариства при вул. Сикстуській ч. 39 А.

— Подаємо до відома українського громадянства, що в суботу 13. ц. м. буде відкрита перша у Львові українська перфумерія „ЛЬОТОС“ при вул. Сикстуській ч. 21, тел. 12-58. 423

— Ще про Дитячі Торги. Нас просять повідомити, що між виставцями Дитячих Торгів, які відбудуться в найближчу неділю в салі Держ. ґімназії при вул. Льва Сапіги, будуть, крім давніше вже згаданих, мати свої кіоски: „Просвіта“, „Труд“, „Русалка“, „Ароза“ (продає Леся Храплива) та „Золота кава“, а крім цього маленька Ганущаківна продаватиме ярину („зелене“) та також Зубрицька — медівнички. Приходьте поглянути і на кіоски і на продавниць у них!

— Нове число „Торговлі і Промислу“. Появилося друге число двотижневика Союзу Українських Купців і Промисловців „Торговля і Промисл“ з датою 15. жовтня ц. р. Містить воно цілий ряд актуальних статтей, а саме: голови Союзу п. Скопляка на тему нашого госп. розвою і організації приватників, редактора В. Несторовича про „Суспільне становище українського купця і промисловця“, статтю п. н. „Степові поля і шкідливі фантазії“, де обговорені фантазії Палієва у „Перемозі“ („Золоті поля“). Нову податкову ординацію обговорює широко м-р М. Х. „Болючі питання“ порушує один дописувач з Городенки. Його міркування разом з довшими заввагами редакції зацікавлять напевно не тільки наших приватників, але й нашу кооперацію. Справі виборів до Пром. Торг. Палати у Львові присвячена більша стаття, де розглянені заходи нашого Гол. Виб. Ком., поляків і жидів та подана техніка виборів. З великих фейлетонів заслуговують на увагу оба, поміщені в цьому числі. Дир. Д. Коренець вказує нашим приватникам на необхідність цікавитись купецьким і ремісничим доростом. Д-р І. Витанович публікує рідкі дані про Михайла Димета, купця і заслуженого громадянина. Поміщена в цьому числі теж малодоступна досі знимка Мих. Димета. Цікавий малий фейлетон дав Галактіон Чіпка. Число, яке цим разом вийшло на 10 сторін має богатий інформаційний відділ (загальний і податковий), вирізки з преси, трибуну читача, організаційні вісти, біржу і т. і. Як бачимо з того, зміст не є вузько становий, а охоплює ріжні відтинки господарського фронту. Черезте з зацікавленням прочитають „Торг. і Промисл“ усі, для яких розвиток господарського життя нашого народу не є маловажний. Не згадуємо про тих, які активно працюють на тому фронті, а тому і без заохоти зацікавляться кожним новим випуском такого журналу.

— Українська хроніка у варшавському щоденнику. Варшавський „Куріер Поранни“ поміщує в числі з 11. ц. м. на останній сторінці „Українську хроніку“. Є там про появу двотижневика „Торговля і Промисл“, про вступ двох українців до канадійської армії, про смерть О. Новицького, про ювилей „Маслосоюзу“, про відвертий лист Мелешка в „Ділі“ до Винничека, про монографію В. Січинського про собор св. Юра, про скількість українців у Польщі, про діяльність „Рідної Школи“.

— У краківськім університеті було в шк. році 1933-34 всіх студентів (ок) 7.162. З того 5.710 поляків, 1.116 жидів і 198 українців. Студенток у краківському університеті було 2.074.

— Друга весна. В Перемишлі на ринку можна купити свіжі малини й суниці. Посходили знов горошок і редьква.

— Україніка. У „Куріері Поранним“ з дня 12. ц. м. находимо велику статтю з нагоди праці Д. Чижевського „Фільософія Сковороди“, що вийшла накладом Українського Наук. Інституту. Статтю п. з. Український Жан Жак Руссо написав Зиґмунт Мазур.

— Як натягають людей. До численних фінансово-спекуляційних підприємств, що розсилають по краю аґентів і продають долярівки та інші облігації на рати, належить „Країсови звйонзек спулдзєльчи“ у Львові. Клієнтом цього „звйонзку“ був теж Хіль Вайсброт, який згідно з умовою сплатив 20 рат по 2.70 зол. і мав дістати долярівку. Тимчасом долярівки Вайсбротові не вислали, тільки зажадали додатково ще 37 зол. Вайсброт передав справу прокураторії.

— Жахливий злочин. Перед судом присяжних у Коломиї станув Михайло Симонович із Жукова, обвинувачений, що закопав живцем Параску Стецюк, місцеву зарібницю, з якою мав любовні зносини. Тому, що мусів платити на удержання дитини, рішив її позбутися. Заманив її підступом до ліса і тут побив її тяжко рискалем. Хоча нещасна давала ще знаки життя, нелюд затягнув її до рова, який викопав заздалегідь, присипав землею та ріщем і спокійно пішов в поле до роботи. З огляду на те, що Симонович робить враження упослідженого на умі, розправу відложено, щоби засягнути опінії лікарів.

— Львівська хроніка. У крамниці Шехтера при вул. Веселій скарбова контроля сконфіскувала тайний магазин соли для худоби, якої вживали деякі жидівські пекарні та цукорні до своїх виробів. — При вул. Джерельній впала 3-літна дитина до кітла з кипятком, наслідком чого незабаром померла.

— **Крайова хроніка.** Перемиський суд присяглих засудив Дмитра Сагана і І. Лучишина, першого на 5 літ, другого на 3 роки вязниці за те, що напали на мешкання учительки Кулясівської в Сераківцях пов. Перемишль. — В Зарічу біля Делятина згорів дім Параски Загорчук наслідком підпалу. Серед згарища знайшли дві фляшки нафти.

— **Грабункові напади.** До мешкання Болеслави Малгожатович, учительки в Яблонівці Кільській пов. Камінка Стр., добувся в ночі якийсь озброєний чоловік і зажадав видачі кріса, який був власністю місцевого стрілецького відділу. Стероризувавши вчительку, забрав кріс і торбину, в якій находилося 26 зол. В часі нападу двох спільників грабіжника стояло під вікном. — У Фалькенберзі пов. Дрогобич напали в ночі на дім кс. Йосифа Пенти якісь опришки і стероризувавши священика та службу зброєю, зрабували кількадесять зол., дві срібні чаші і дві фляшки богослужебного вина. — Подібний напад був у Бібрці, де два замасковані бандити ограбили Нухіма Віркліна на кількасот зол.

— **Трагічна доля сербських володарів.** В 1804 р. вибухло сербське повстання проти турецької влади під проводом селянина Карі Джорджа і боярина Милоша Обреновича. Повстання принесло сербам автономію, а Обреновичові становище намісника. Кара Джордж утік був тимчасом за границю, але коли вернувся до краю, став жертвою скритовбивства. Позбувшись суперника, запанували в Сербії Обреновичі, принявши титул князів. Одначе вже третій з черги Обренович, Михайло, наслідком загального невдоволення в краю і революції мусів тікати за границю і край оголосив своїм князем Олександра Караджорджевича, сина першого боєвика за волю Сербії. Тимчасом завдяки рос. інтригам ворожа партія скинула його з престола. Караджорджевич утік до Австрії і там умер, а сенат покликав на престіл знову Обреновичів. Другий з них, Мілян III. став жертвою вбивства в 1868 р. Але Обреновичі панують дальше, ведуть війни з Болгарією і Туреччиною, а в 1888 р. здобувають навіть титул короля. На одного з них, Міляна виконано кравий атентат і він виїхав за границю, де й помер. Його син, король Олександер Обренович згинув з жінкою Драгою в 1903 р. з рук військових змовників. Тоді вернулись на престіл знову Караджорджевичі й одного з них Олександра постигла смерть у місті Марсель.

— **Отруїли скандинавського графа.** Тиха Скандинавія, що мало має кримінальних афер, стежить за історією відомого шведського летуна графа Дугляса Гамільтона. Батько летуна в 72. р. життя несподівано помер; недавно оженився він з дуже молодою жінкою. Підозрівають, що рідня його отруїла. Згідно з його заповітом велика частина майна мала перейти на молоду жінку і на добродійні цілі. Синові виплатив він його пайку, коло міліона корон, ще за життя. Та заки затвердив заповіт граф залишив записку буцімто передає все майно синові. Рідня погодилась і поділила майно. Але в останній хвилині поліція арештувала сина-летуна. Його брат видрукував у пресі заяву, що батька отруїли. Батько підозрівав, що так згине і лишив домагання, щоб зробили аналізу його тіла після смерти, тимчасом це його домагання знехтували. Поліція веде слідство.

— **Смерть славного скрипача.** Помер у Парижі Анрі Марто. Чули його гру всі; виступав він нераз і у Львові. Належав до найкращих світових мистців. Був професором у музичній академії в Женеві і Берліні, потім дириґентом у Ґетеборзі. Від 1921 р. був ректором музичної Академії в Парижі і знов у Ляйпцізі та Дрездні. Залишив композиційні твори.

— **Різні вістки.** У Гаазі помер один із найбільших голяндських мистців Ісаак Ізраельс; згинув в автовій катастрофі. — У Зальцбурзі суд засудив провідника місцевих націонал-соціялістів Штравбінгера на смерть за те, що переховав вибухові матеріяли. — Міжнародній конґрес для кольоніяльних питань у Неаполі приняв рішення, що бажане було б при Лізі Націй утворити інститут кольоніяльний. — З віденської вязниці звільнили відомого соц.-демократичного діяча Даннеберґа, колишнього предсідника парляменту. — У Ессені утворили орґанізацію, що домагається національної католицької церкви, незалежної від Ватикану. — У голяндській Ґвіяні недалеко бразилійського кордону найшли великі поклади раду; відкрив їх американський інжинір Сіккінґен, що 10 місяців провів сам у джунґлях.

МАЛИЙ ФЕЙЛЕТОН.

Український актор.

(З нагоди ювілею).

Ви знали їх. Відомі типи.
Бальорі всі щодо одного.
А кожний — ніби чарку випив
І як живе, то дивно. З чого?

По двацять злотих в місяць ґажі,
На сцені сотня-дві костюмів.
(В житті так ходить, як на пляжі
І так і ляже може в труні...).

Та — чорт бери! Біда і квіти,
Бенкет на сцені, дома — голод,
Раз жити, то знов животіти —
Так все у світі блудить колом.

Бо доля — дівка-баламутка,
І пре кудись, неначе трактор.
Життя — така суфлєрська будка,
А чоловік — на сцені актор.

Анатоль Курдидик.

— **Премія за діти.** Один громадянин в Онтаріо в Канаді записав 6 міліонів долярів для жінки, що в провінції Онтаріо буде мати найбільше дітей. Американська преса займається тепер справою признання тої премії якійсь Матю Кенні, що в десятьох роках зродила десятеро дітей. Тепер Матю знову надіється дитини, а лікарі кажуть, що будуть близнята.

— **Безробітний відрізав собі голову.** До дирекції електрівні в Лодзі зголосився Владислав Ґерц, зредукований недавно її службовець і просив, щоби його знову приняли до праці. Стрінувшись з відмовою, добув бритву і підрізав собі так сильно горло, що голова ледви держалася кадовба. По дорозі до шпиталю він помер.

— **Українка засуджена на смерть за вбивство чоловіка.** У канадійському місті Едмонтон засудили на смерть Дину Дранчук, мабуть з Наддніпрянщини, за те, що вбила свого чоловіка. Хоч присяглі судді прохали суд змягчити обвинуваченій кару, суд не послухав їх. Обвинувачена ввесь час завзято мовчала на процесі і щойно після присуду сказала: „Прошу вислати мої діти до рідні мого чоловіка, може вона заопікується ними". Суд уволив її волю. Син Дранчукової, 12-літній хлопець, що находився на коридорі суду, не хотів бачитись з мамою.

— **Убили архиепископа.** Як повідомляють з Риги, нічю на пятницю вбили архиепископа Івана Помера, голову правосл. церкви в Латвії. Коло півночі заалярмовано пожежну сторожу вісткою, що в дільниці віль під містом вибухла пожежа. Показалося, що незнані людці підпалили дім, де мешкав самітний архиепископ Помер. Згасивши вогонь, пожежна сторожа зробила жахливе відкриття. В одній кімнаті знайшли змасакроване тіло архиепископа. В мешканні панував великий нелад. Бюрка і шафи були поотвирані, а на землі валялися купи документів і актів. Замітний факт, що душогуби не забрали взагалі з мешкання грошей. Поліційна влада думає, що злочин стоїть у звязку з процесом за опроневірення церковних грошей, який має розпочатися в найближчих днях. Помер мав виступити як головний свідок обвинувачення. Після вбивства злочинці хотіли видко затерти всякі сліди, підпалили мешкання і втікли.

— **Вдоволити всіх, це штука** — думаємо часто, коли стрінемося з критикою, бо в житті мало хто ту штуку придбав. Одначе є винятки. Одну з ділянок нашого життя займає домашнє господарство; до нього належить прання. Прання є саме таким винятком. Не є воно важке, бо істнує Радіон — універсальний засіб до прання. Делікатні тканини, шовки, батисти, а навіть кольорове можна прати в Радіоні. Тому до прання звичайного біля, як і делікатних тканин тільки **РАДІОН.**

ДИВОГЛЯДИ.

ШКІДЛИВА МЕЛЬОДРАМА.

У Ганновері студентський союз гітлерівців поставив домагання, щоб у театрі з репертуару зняли давно відому мельодраму „Старий Гейдельберг" тому, що вона... шкідлива з погляду нових державних ідеалів. Прояв як у большевії. Може прийде ще небавком черга на Шілера і Ґетого.

ВУЛИЦЯ З ЛЮДЬМИ, ЩО НЕ ІСТНУЄ

Париська почта дістає листи до осіб, що мешкають на вул. Корея. Почтові урядовці не находять її в офіціяльному списку і пишуть на конвертах: „Такої нема". Тимчасом вона істнує у XX-ій дільниці, чого доказом є таблички на домах. На ній мешкають, по ній їздять. Виявляється, що відділ міської ради охрестивши цю вулицю, забув повідомити кого слід, що вона народилась. Покищо всі, що живуть на цій вулиці належать до людей „без постійного місця побуту". Їм не видають ніяких документів і вони не можуть поладжувати інших формальностей, до яких треба мати реальне місце осідку.

БЛОХА НА 2 ЦМ.

У Сан Франціско в одному шпиталі для моряків найшли доглядачі на тілі трьох недужих моряків блохи небувалої величини. Ці вліаливі живинки мають по 2 цм. довжини, хоч точнісінько подібні до звичайних наших бліх. Блохи ці замандрували з островів Филиппинів де вони розвизаються. Американці лякаються, щоб ці блохи-велитні не поширились у них, бо хоч вони і більше замітні, ніж їх дрібні свояки, але знайомість з ними не — приємніша.

———o———

З кіна.

КІНО „КАСІНО": „ТУТ ПАНУЄ ГУМОР".

Фарса з ревією. Два сіямські коміки Льорель і Гарді, Люпу Велез, „мікі-маєз", страховинний гуморист Дуранте (номен-омен!) і живі льви... на афіші. Як усе це разом погодити? Починається фільма від розмови голівудських бізнесменів, що публика вже не йде на льви випхані трочинням, а хоче правдивих. Отже кінові підприємці хотять навипередки купити пару львів, яких годують у себе два львині опікуни Льорель і Гарді. Один із голівудських потентатів дає величавий баль, щоб зєднати собі фантастичного барона Мінхгавзена, що саме ці льви вже купив для себе. Баль перетиканий балетом і прекомічними сценами. Публика сміється щиро, коли Гарді шиє Льорелеві штани і коли Люпу Велез обмазує їх яйцями. Найгарніша колірова рисункова сцена — боротьба чоколядових вояків. Уся фільма досить нескладна збиранина всяких обривків.

Чи Ви вже зложили книжки або даток на купно доброї книжки для наших братів на заході?

Із судової салі.

Велика розправа під замітом приналежности до ОУН в Бережанах.

Перед судом окружним як судом присяглих у Бережанах відбулася в днях 3., 4. і 8. ц. м. розправа проти Івана Думика й Омеляна Лапуньки студ. прав, обох з Потутор у справі до ч. 11. к. 798·34 за злочин головної зради та проступок з арт. 158 к. к. Акт обвинувачення закидав підсудним, що в роках 1933. і 1934. в повіті Бережани, зокрема в Потуторах та в Бережанах, належали оба до ОУН, крім цього Думикові провину з арт. 158. к. к. поповнену в той спосіб, що на весні ц. р. в Дрищеві, пов. Бережани, зібрав дітвору на пасовиську, випитував чого вчать її в школі, дальше намовляв до нищення шкільних портретів, непослуху учителям і т. п., вкінці навчив пісні про Біласа та Данилишина. В обоснуванні акту обвинувачення наведено, що на горі „Лисоня" під Потуторами уставлено чотири рази дубові хрести на могилі, що дня 19. 3. ц. р. вибито вікна управителеві

школи та ще чотирьом громадянам Потутор, що 9. 4. розкинено в селі летючки п. наг. „Український народе", що 10. 4. вивішено на церкві жовто-блакитний прапор, що оба підсудні виголошували протидержавні реферати.

Підсудні заперечили свою вину, лиш Думик признав, що виголошував реферати історичні та літературні по читальнях; Лапунька признав, що мав відчит у Потуторах про діточі садки, а в Жовнівці про потребу позички для „Р. Ш."

На розправі, що тревала три дні, пересунувся гурт свідків доказових, як і оборонних. Перші доказували вину підсудних на основі конфіденціональних відомостей, другі виказували або „алібі" підсудних, або зміст рефератів з читалень.

Св. Владислав Врубель, шподовнік слідчої поліції в Бережанах, подав, що обвинувачених знає лиш „з виглядy", знає, що оба є членами ОУН, що Думик є районовим комапдантом ОУН, що втягнув Лапуньку і ще трьох інших до свого гуртка ОУН, але назвищ їх не може подати з огляду на урядову тайну, що в Бережанах є повітова команда ОУН, якої складу не подає з оглядів службових, що Думик належить до читальні в Потуторах, до секції культурно-освітньої при філії „Просвіти" в Бережанах, яка є під впливами ОУН, що оба підсудні виголошували протидержавні реферати та є справцями вибиття вікон, вивішення прапору на церкві та ставлення хрестів на стрілецькій могилі на „Лисоні". Ревізію переведено у них без висліду, та свідок предкладає судові інструкцію ОУН та брошурку „До боротьби за душу української дитини" і стверджує, що оба підсудні мали у себе інструкцію і згадану брошурку. Дальше з зізнань того свідка виходить, що старші та поважні громадяни з Потутор були в бережанського старости в депутації з проханням усунути могили з „Лисоні", бо вони підносять патріотичного духа серед населення, і внаслідок того бажання могили усунено. Тому, що постерункові контактувалися з начальником громади, гром. секретарем і з управителем школи та ще з деким, всім їм у дні 19. 3. ц. р. вибили вікна. Про шкільний плебісцит свідок знає стільки, що і акцію протишкільну і акцію протимонополеву припоручила краєва екзекутива ОУН, про що писано в бюлетині ОУН з 1933 р.

Згідно з правдою Головна Управа „Р. Ш." проголосила позичкову акцію в краю, але й цю справу використовує ОУН. Дальше свідок сказав, що Товариство „Відродження" є вправді легальне, але під впливами ОУН, а вкінці подав, що на потреби ОУН майже всі кооперативи в повіті дають з річних доходів відповідний відсоток.

Свідки Стефан Мультан, Каська Лещук, Петро Райтер, Павло Білан, Михайло Корніцький, всі діти 10—13 літ з Дрищева, ствердили, що Думик чи пак якийсь такий подібний учив їх протипольських пісень, щось про Біласа, але не казав, хто він такий був, питав за читальнею, казав робити збитки полякам і т. п.

Присяглі по нараді признали Думика винним злочину з арт 97. § 1. к. к. і провини з арт. 158 кк. а щодо підс. Лапуньки його вину заперечили.

На основі того вердикту суддів засудили Івана Думика засудили на кару 5-літньої вязниці, з позбавленням прав на 5 літ та [illegible] оплату 320 зол. Омеляна Лапуньку [illegible] від 19. 4. ц. р. у вязниці звільнили 9. 10. [illegible]

У склад трибуналу входили: о. с. д-р Сур[illegible]вяк як предсідник і о. с. д-р Фудалі та [illegible]ер Свистун як вотанти. Обвинувачував віцепрок. Вежбіцький. Боронили адвокати: д-р Беме[illegible] і д-р Західний.

—o—

СПОРТ.

ВІДКЛИКАННЯ КРАЄВИХ НАКОЛЕСНИХ ЗМАГАНЬ.

Як ми вже повідомляли, заповіджені на 14. жовтня ц. р. краєві наколесні змагання не відбудуться з причини заборони адміністраційної влади. Змагання [illegible] пересунені на неділю **28. жовтня.**

ПОЛЬЩА — РУМУНІЯ.

Міждержавні змагання копаного мяча Польща — Румунія відбудуться в неділю 14. ц. м. на грищі [illegible]них. Початок: год. 12-а вполудне. Попередять в год. [illegible] змагання лігової Погоні з Гасмонеєю.

—o—

Нові книжки й журнали.

ПРОГРАМА ВИКЛАДІВ УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ В ПРАЗІ в зимовім півроці 1934—35. Прага 1934.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5.22 зол.

У Варшаві були такі курси: Льондон 25·78, Париж 34·89·50, Берлін 213·20, Цюріх 172·55, Амстердам 358·75, Прага 22·10, Італія без трансакцій, Нюйорк кабель 5·23 3/8, Нюйорк чеки без трансакцій.

Акції та цінні папери.

Банк Польський 25·00 3/4 зол.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 12. жовтня ц. р. кооперативам платив за:

	льоко Львів.	
1 кг. масла десерового	2·30	зол.
1 л. молока	0·14	„
1 л. сметани	0·60	„
1 к. яєць	3·00—3·10	„

Пастеризоване молоко з доставою до дому у Львові 1 літра 22 сот.

Тенденція на масло сильна, на молоко і сметану вдержана, на яйця звишкова.

Маслосоюз повідомляє, що від 13. жовтня ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові (вул. Б. Ґловацького 23):

Пантарки пріма		за 1 кг.	1·20	зол.
„	II кл.	„	1·00	„
Індики та індички	I кл.	„	1·05	„
„ „	II „	„	0·70	„
Курята і кури	I „	„	0·90	„
„ „	II „	„	0·60	„
Качки	I „	„	0·65	„
„	II „	„	0·50	„

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.